

Inhoud

2 Governance leergang NSOB

Een prikkelende en uitdagende leergang om verdieping aan te brengen

4 Start MPA 2006 -2008

5 MPA 2005-2007 terug uit buitenland

Voorlichtingsmiddag MPA
dinsdag 13 maart 2007

6 Slotbijeenkomst IML 14

7 Start 16^e IML

Strategisch Handelen in
Onderwijs Beleid

8 Leeratelier Toezicht en Naleving gestart

Leergang De Waarden van Zorg:
Verkenning, ontmoeting, reflectie

Agenda

“Een prikkelende en uitdagende leergang om verdieping aan te brengen”

Bert Klerk

Philippe Raets

Een portret van de governance-leergang van de NSOB

Januari 2007 start de NSOB met de vijfde editie van de leergang *Governance van zelfstandige uitvoeringsorganisaties en maatschappelijke ondernemingen (GOV)*. De leergang gaat over management en sturing van organisaties, die zich op zekere afstand van het politiek bestuur bezig houden met de uitvoering van publieke taken. Een curatorium is ingesteld dat onder meer toeziet op kwaliteit en relevantie van de leergang. Philippe Raets, de plaatsvervangende SG van het Ministerie van BZK en Bert Klerk, algemeen directeur van Prorail, beiden lid van het curatorium, geven hun mening over de leergang.

Governance weer hoog op de agenda

Nederland heeft een lange traditie van het beleggen van overheidstaken bij organisaties met verschillende gradaties van zelfstandigheid, zoals zelfstandige bestuursorganen (zbo's) en maatschappelijke ondernemingen. Maar de meningen over de voor- en nadelen daarvan lijken vandaag de dag meer verdeeld dan ooit. Nog niet lang geleden pleitte een werkgroep onder leiding van oud-senator Kohnstamm voor het terugdraaien van het verzelfstandigingsbeleid van de afgelopen jaren. Zelfs een terugkeer van een aantal organisaties naar de moederschoot van het departement leek plotseling mogelijk.

Juist nu het onderwerp weer bij veel departementen hoog op de agenda staat, is een leergang zoals de GOV uitermate belangrijk en nuttig, stelt Philippe Raets: “Ik zelf vind het als plv.SG prettig om mensen in huis te hebben die de nodige bagage hebben om over het governancevraagstuk na te denken. En dan niet alleen op het vrij hoge aggregatieniveau van het IBO-onderzoek o.l.v. Kohnstamm, waar de vraagstelling centraal stond hoe men het hele systeem opnieuw zou moeten inrichten, maar ook op het niveau van de relevante omgeving van elk departement.”

Bert Klerk is ook een voorstander van de leergang vanwege de intrinsieke spanningen die schuil gaan achter het concept van de verzelfstandigde organisatie: “In de relatie tussen departementen en verzelfstandigde organisaties zitten ten minste twee lagen. De ene heeft te maken met het vormgeven van die relatie en de andere met het ontwikkelen en implementeren van die relatie. De eerste is lastig omdat de aard van de relatie belangrijker is dan de wijze waarop hij juridisch wordt vormgegeven. Desalniettemin is het buitengewoon belangrijk om goed stil te staan bij taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en de manier waarop je die vastlegt om te vermijden dat je lopende de rit problemen krijgt. Het expliciet maken van verwachtingen is heel belangrijk. Bij het nader invullen, een fase waar veel verzelfstandigde organisaties, en in elk geval de mijne, nu midden in zitten, word je vaak terug geworpen op datgene dat destijds bij de vormgeving van de relatie niet, niet goed genoeg of impliciet geregeld is. In een samenleving die terecht op een meer zakelijke leest geschoeid wordt, vinden partijen het vaak lastig om in termen van output / outcome prestaties te definiëren, daar waar ze vaak gewend waren zaken met elkaar te regelen.”

Een prikkelende en uitdagende setting om verdieping aan te brengen.

De governance-leergang richt zich vooral op professionals die al over enige ervaring beschikken wat het werken bij en de aansturing van zelfstandige uitvoeringsorganisaties betreft. Philippe Raets zegt hierover: “De GOV is een prikkelende en uitdagende leergang, waar je al met wat bagage binnen moet stappen. Je hoeft geen

gigantisch institutioneel geheugen te hebben, maar je moet wel over basiskennis beschikken hoe bestuursdepartementen en verzelfstandigde organisaties werken. Dan is de leergang heel nuttig om verdieping aan te brengen. Voor echt nieuwe mensen bij departementen is de leergang vaak nog iets te vroeg, maar hij is uitermate nuttig voor iedereen die dat veld al een beetje kent en naar verdieping zoekt.”

Symbiose van kennisoverdracht, onderlinge uitwisseling en vaardighedenoefening

Een belangrijk doel van de leergang is om (inhoudelijke) kennis omtrent de benoemde vraagstukken over te dragen aan de cursisten. Maar het gaat om meer, juist ook de uitwisseling tussen de deelnemers, het toepassen van de opgedane kennis en het oefenen van vaardigheden staan centraal. Daarom streeft de NSOB er naar om tot een heterogene groep deelnemers te komen, die zowel van zelfstandige uitvoeringsorganisaties en maatschappelijke ondernemingen als ook van de bestuursdepartementen afkomstig zijn. Philippe Raets hierover: “Het mooiste is als je koppels hebt, dat je samen met iemand uit een partnerorganisatie in de leergang gaat zitten. Dat is uitermate verstandig. Er zijn veel misverstanden over en weer. Je kent elkaar alleen als je elkaar ook in andere verbanden ontmoet. Dan leer je het meeste.”

Het is niet het doel van de leergang om de deelnemers een *tool box* aan te reiken met pasklare oplossingen. “Het gaat niet om trucjes, instrumenten en pasklare oplossingen”, stelt Philippe Raets. “Je moet inzichten opdoen, in verwarring worden gebracht en leren om vanuit verschillende perspectieven tegen situaties en problemen aan te kijken. Het is namelijk jouw ambacht als ambtenaar om hier op een slimme manier mee om te gaan. Je moet niet slechts naar boven kijken en vertrouwen op de *guidance* van je politieke broodheer. Het is je ambacht om goed aan de slag te gaan. Als je al iets moet leren in zo’n leergang dan zijn het heuristische en geen logaritmen.”

Inspirerende topcast uit wetenschap en praktijk

De governance-leergang is om een aantal redenen uniek. Om te beginnen is de NSOB er in geslaagd om voor deze leergang gerenommeerde wetenschappers als docent aan te trekken, waaronder prof. dr. R.J. in ’t Veld, prof dr. W.B.H.J. van de Donk, prof. mr. M. Scheltema en prof. mr. L.A. Geelhoed. Daarnaast brengen topmanagers van verzelfstandigde organisaties en hun opdrachtgevers en toezichthouders als praktijkleermeesters hun ervaringen in, zoals onder meer mw. drs. Th.A.J. Burmanje (voorzitter RvB Kadaster), drs. E. Stoové (president-directeur SVB) en drs. C. Vermeer (directeur Algemene Rekenkamer).

Bert Klerk: “Juist de combinatie van docenten en praktijkleermeesters biedt inzicht in beide aspecten: de aard van de relatie en de vormgeving ervan! Daarmee wordt meerwaarde voor de werkgever aan beide zijden gegenereerd.” En Philippe Raets: “Het is altijd goed om mensen in zo’n leergang in verwarring te brengen en een tegenovergesteld geluid te laten horen. De leergang wordt gedragen door een topcast aan docenten. Het is volgens mij een cadeautje als je van je baas deze leergang mag volgen. Je ontmoet topdocenten en kan met hen in discussie gaan.”

Directe meerwaarde voor deelnemer en werkgever

De deelnemers sluiten de leergang af door het vervullen van twee opdrachten, een individuele en een groepsopdracht. De individuele eindopdracht is een advies aan de eigen organisatie waarin gebruik wordt gemaakt van de kennis die in de leergang is aangereikt over een specifiek organisatievraagstuk. Philippe Raets: “Je hebt als werkgever de luxe dat een van jouw medewerkers in deze leergang zit. Je zit als organisatie op zo’n adviesrapport te wachten mits je aan het begin de vraag goed hebt gesteld. Deze moet inspelen op een reële vraag van je afdeling. De verantwoordelijkheid voor een geslaagd product ligt dus ook bij de leidinggevende.”

Als collectieve eindopdracht verzorgen de deelnemers op de afsluitende dag een minicongres. Philippe Raets was onder de indruk van de kwaliteit van de slotbijeenkomsten die hij heeft bijgewoond: "Ik heb professionals bezig gezien die geleerd hebben om op een meer volwassen manier dan vroeger een casus te benaderen. Zij hebben geleerd oude reflexen aan de kant te duwen en op een andere manier te kijken."

Professionals die zich uitgedaagd voelen om ook deze ontwikkeling te doorlopen kunnen zich nu aanmelden voor de governance-leergang van de NSOB. Informatie daarover is te verkrijgen via de leermanager Mag.phil. P.M. Karré (karre@nsob.nl, 070-302 49 22) of mw. S. Poldermans (poldermans@nsob.nl, 070-302 49 18). Op de website van de NSOB (www.nsob.nl) zijn de brochure en het aanmeldingsformulier te vinden van deze leergang.

Start MPA 2006-2008

Donderdag 14 september 2006 is de achttiende jaargroep van de opleiding Master of Public Administration gestart. De 24 fellows van de groep MPA 2006 – 2008 hebben tijdens de introductiedag kennis gemaakt met de NSOB, de decanen en elkaar.

David van Baarle, politie Haaglanden
Jeroen van Berkel, OM Den Bosch
Wim Bogaert, Rijkswaterstaat
Aphrodite Bouchlas, ministerie van Justitie
Caroline de Bruijn, Inspectie voor de gezondheidszorg
Ad Clarijs, OM Roermond
Thijs Cuijpers, provincie Noord-Holland
Annemieke van Dam, provincie Noord-Holland
Fred Dukel, Gemeentelijke Kredietbank
Khalid El Aassaoui, Inspectie Werk en Inkomen

Marjan Hanrath, Nederlands Politie Instituut
Loek Hesemans, ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Ida Homan, provincie Utrecht
Marc Koster van Groos, Cap Gemini
Linda Linders, IBM
Gohdar Massom, provincie Zuid-Holland
Jan-Hendrik Meulmeester, arrondissementsparket Den Haag
Dian Popping, politie Amsterdam Amstelland
Rob van Rijn, ministerie van Verkeer en Waterstaat
Paul Sas, Tweede Kamer der Staten-Generaal
Sjoerd Top, politie Rotterdam Rijnmond
Nadine Vaes, Programma Versterking Opsporing
Bert Westland, Politie Noord- en Oost Gelderland
André Wijnen, Atrium MC

MPA 2005-2007 terug uit buitenland

Vrijdag 10 november jl. ontmoetten de fellows van de MPA jaargroep 2005 - 2007 elkaar weer na een afwezigheid van vier maanden. Na de afronding van de atelierfase in juni 2006 en de zomervakantie, zijn alle fellows van deze groep uitgewaaid over de wereld. Zij hebben in het kader van hun opleiding acht weken lang onderzoek verricht in verschillende Europese landen, maar ook in Zuid Afrika, VS, Canada en Australië. De terugkomst stond in het teken van het uitwisselen van (leer) ervaringen en de reflectie daarop. Op 10 november is voor deze groep de reflectiefase van start gegaan.

Voorlichtingsmiddag MPA dinsdag 13 maart 2007

Dinsdag 13 maart 2007 vindt van 16.00 uur tot 18.00 uur een voorlichtingsbijeenkomst plaats voor de leergang 'Master of Public Administration'. Locatie is het pand van de NSOB, Lange Voorhout 46 in Den Haag. De nieuwe leergang start in september 2007.

De opleiding Master of Public Administration is een tweejarige deeltijdopleiding voor hogere ambtenaren, werkzaam bij rijk, provincies, gemeenten en andere overheidsorganisaties en voor functionarissen uit organisaties die intensief met de publieke sector te maken hebben. Zij bezetten leidinggevende posities of gaan dat in de toekomst doen. In de opleiding staat de publieke sector centraal.

De opleiding bestaat uit vier fasen. De eerste fase is gericht op 'unfreezing'. De deelnemers leren afstand nemen van gangbare inzichten en oplossingen. Hierdoor ontstaat ruimte voor de volgende fase, waarin zij intensief werken aan kennismaking met nieuwe gezichtspunten, het versterken van persoonlijke vaardigheden en het toepassen van de opgedane kennis, inzichten en vaardigheden.

Tussen de tweede en de derde fase van de opleiding verblijven de deelnemers acht weken in het buitenland, waarvan twee weken worden doorgebracht aan een universiteit die samenwerkt met de NSOB. In aansluiting hierop voeren zij een onderzoekopdracht uit bij overheidsorganisaties in het land waar zij verblijven.

Bij terugkomst volgt de reflectiefase; deze fase is erop gericht dat de fellows meer oog krijgen voor de samenhang van ontwikkelingen in de publieke sector. De toepassingsfase is de laatste fase van de opleiding waarin fellows concrete adviesopdrachten uitvoeren.

Een succesvolle afsluiting van de opleiding leidt tot de toekenning van de titel Master of Public Administration (MPA). De MPA is in 2003 door de European Association for Public Administration Accreditation geaccrediteerd.

Aanmelding voor de voorlichtingsmiddag op 13 maart 2007 kan bij Wanda van der Werf, projectondersteuning MPA, telefoon 070 - 3024916, of info@nsob.nl.

Mocht deze datum u niet schikken dan kan altijd apart een afspraak worden gemaakt met de directeur of een van de twee decanen van de NSOB.

*'Mensen willen zich ontwikkelen,
niet ontwikkeld worden.'*

Slotbijeenkomst IML 14: Interdepartementale leergang voor overheidsmanagers

Op 6 oktober 2006 is de 14^e editie van de IML afgesloten en hebben de deelnemers van de Interdepartementale Management Leergang hun eindrapport gepresenteerd aan onder andere docenten, curatoriumleden, mentoren, leidinggevend en een hiervoor ingestelde jury.

De jury bestaande uit: dr. ir. C. Van Eykelenburg, lid Raad van Bestuur van de Bank Nederlandse Gemeenten; drs. M.J. van Rijn, DG Gezondheidszorg bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en prof. dr. M.J.W. van Twist, decaan NSOB en kerndocent IML heeft de rapporten en presentaties beoordeeld.

Het thema van de eindopdracht was 'de relatie tussen de overheid en het bedrijfsleven'. De opdracht aan de leergroepen luidde : formuleer minimaal twee mogelijke handelingsrepertoires voor de overheidsactoren in de betreffende sector en verken de aard van de relatiepatronen tussen overheid en bedrijfsleven in een sector. Kies een specifiek dossier dat illustratief is voor (enkele van) die relatiepatronen en waarin voldoende spanningen en dilemma's zichtbaar zijn. Maak van dit dossier een case study.

De leergroep die het beste eindrapport heeft geschreven met de titel "De overheid als medicijn tegen een ongezonde samenleving" is als volgt samengesteld: Annemieke Wesselo, ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit; Arno van Dongen, ministerie van Financiën; Theo Zandstra, ministerie van Verkeer en Waterstaat en Edwin Ouwejan, ministerie van Algemene Zaken.

- » "Breedband, verbinding tussen overheid en bedrijfsleven" is geschreven door: Bart Broers, Nederlandse Mededingingsautoriteit; Hans Haring, ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap; Lucas Janssen, Rijksinstituut voor Kust en Zee; Wilma van Donselaar, Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek.
- » Auteurs van "(Ont)spanning in de relatie overheid-farmaceutische industrie" zijn: Frank van den Broek, Algemene Rekenkamer; Arnold Jonk, ministerie van Economische Zaken; Ria Westendorp, ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport; Rob Velders, VROM-inspectie.
- » "Overheid en ICT-aanbesteding" is het rapport van de leergroep bestaande uit: Hellen van Dongen, ministerie van Economische Zaken; Herman Scholten, ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap; Wim Knopperts, ProRail; Inge van der Weijde, Algemene Rekenkamer.

Start 16^e IML: Interdepartementale leergang voor overheidsmanagers

Dinsdag 10 oktober 2006 is de zestiende editie van start gegaan met 21 deelnemers. Zij hebben tijdens de introductiedag kennis gemaakt met de programmaleiding, de leercoaches, de kerndocenten.

Diana Beuting, VROM-inspectie ◊ Lilian Bezemer, ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu ■ Bennie Bloemberg, Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu ■ Jeroen Heijs, Senter Novem ■ Hank Hermans, CBS ■ Ton Jurriansen, ministerie van Verkeer en Waterstaat ■ Yge ten Kate, ministerie van Economische Zaken ■ Niels Küthe, ministerie van Defensie ■ Erik de Min, Rijkswaterstaat ■ Nicole Raaijmakers, Algemene Rekenkamer ■ Pauline Reeuwijk, Algemene Rekenkamer ■ Henk Reinen, RIVM ■ Annemiek Scholten, CFI ■ Alf Smulders, ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ■ Daniël van der Struijs, ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ■ Ruud de Swart, ministerie van Financiën ■ Renata van Tilburg, ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ■ Ronald Timmermans, ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ■ Jeroen van Vugt, ministerie van Justitie ■ Richard Wiersema, ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ■ Chantal Zeegers, ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Strategisch Handelen in Onderwijs Beleid

Het onderwijsbeleid probeert de grote maatschappelijke veranderingen te verwerken. Recente beleidsbrieven van de minister lijken een nieuw tijdperk in te luiden. Maar hoe staat het met de realisatie van al die schone gedachten?

In februari 2007 start de NSOB voor de dertiende keer de Leergang Strategisch Handelen in Onderwijsbeleid. Deze leergang is ontwikkeld in samenwerking met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Deelnemers zijn werkzaam bij onderwijsinstellingen, bij andere organisaties die actief zijn op het terrein van het onderwijs of bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Zij hebben gemeen dat zij nauw betrokken zijn bij beleidsvorming en strategiebepaling in het onderwijsbestel.

U kunt zich aanmelden tot 15 januari a.s.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Sandra Poldermans, telefoon 070 3024918 of poldermans@nsob.nl

Leeratelier Toezicht en Naleving gestart

Begin oktober is het Leeratelier Toezicht en Naleving voor de derde keer gestart. Deze leergang richt zich op professionals die zich op strategisch niveau met toezicht bezighouden. De deelnemers aan de leergang zijn afkomstig van de verschillende inspecties en toezichthouders, van kerndepartementen en agentschappen. In het leeratelier werken zij aan hun professionele ontwikkeling en doen kennis en inzichten op het terrein van het toezicht op.

Het ontwerpen van politiek-maatschappelijk acceptabele toezichtarrangementen en het invullen daarvan is de kerncompetentie waar de leergang zich op richt. Van de deelnemers mag verwacht worden dat zij, wanneer ze de leergang met goed gevolg hebben afgerond, zich in deze kerncompetentie zichtbaar hebben bekwaamd.

Leergang De Waarden van Zorg: Verkenning, ontmoeting, reflectie

Onder leiding van prof. dr. Pauline Meurs en prof. dr. Paul Frissen

Een unieke samenwerking tussen het Erasmus Centrum voor Management Development in de Zorg en de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur. Het programma 'De Waarden van Zorg' is nieuw en uniek. Het bouwt voort op de succesvolle 'Masterclass' die Pauline Meurs al vele jaren verzorgt. Het legt een verbinding met de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur. Unieke kennis, inzichten en netwerken worden zo samengebracht. Intellectuele kwaliteit, hoogwaardige reflectie en persoonlijke en professionele verdieping zijn op deze wijze gewaarborgd.

De leergang is ontwikkeld voor eindverantwoordelijke bestuurders van zorginstellingen.

Voor meer informatie over deze leergang kunt u contact opnemen met Judith Klungers telefoon: 015-2787736, e-mail: klungers@nsob.nl

Ook kunt u kijken op www.nsob.nl

U kunt uw belangstelling kenbaar maken bij: Mw. drs. Dung Ngo 010 - 408 8554 d.ngo@bmg.eur.nl

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Lulu Rozendal, rozendal@nsob.nl of 070 3024921.

Overlijdensbericht

Duco de Graaf MPA

Ons heeft het droevige bericht bereikt dat Duco de Graaf MPA als gevolg van een tragisch ongeluk is overleden.

Duco volgde bij de NSOB van 1997 - 1999 de opleiding Master of Public Administration en in 2005 de Leergang Toezicht voor Toezichthouders. Wij herinneren Duco als een bevlogen en integer mens.

Wij wensen zijn partner en familie veel sterkte.

Personalialia

Christophe van der Maat is sinds 1 oktober 2006 werkzaam als medewerker onderwijs en onderzoek.

Jaarscongres MPA

Het MPA-jaarscongres in 2007 staat gepland op **vrijdag 20 april 2007**. Wilt u meewerken aan de organisatie of heeft u ideeën en voorstellen, laat het ons weten via werf@nsob.nl

Agenda

januari 2007

start Metropool V

17 januari 2007

start Leergang Governance (GOV)

februari 2007

start Strategisch Handeling in Onderwijs Beleid

februari 2007

start Toezicht voor Toezichthouders

13 maart 2007

voorlichtingmiddag MPA

12 april 2007

start IML 17